

Broj: 01-173/18

Podgorica, 31.05.2018. godine

KM/KM

Zaštitnik ljudskih prava i sloboda Crne Gore, u skladu sa odredbom člana 41 Zakona o Zaštitniku/ci ljudskih prava i sloboda Crne Gore ("Službeni list CG", br. 42/2011 i 32/2014), nakon završenog ispitnog postupka po pritužbi X.X. iz Gusinja daje

MIŠLJENJE

I UVOD

1. Pritužbom od 28.02.2018. godine Zaštitniku se obratio X.X. zbog navodne povrede prava na službenu upotrebu maternjeg jezika i pisma iz čl. 13 Ustava Crne Gore u postupku provjere sposobnosti po javnom oglasu br. xxxxxxxx od yyyyyyy godine sprovedene pred Upravom za kadrove Crne Gore.

2. Podnosilac je u pritužbi u bitnom naveo da mu je maternji jezik albanski i da se prijavio na javni oglas gornji broj raspisan za potrebe Zavoda za zapošljavanje Crne Gore za radno mjesto Savjetnik/ca III u Područnoj jedinici Berane, za opštine Berane, Andrijeвица, Plav, Rožaje, Gusinje i Petnjica - Biro rada Gusinje, mjesto rada Gusinje. Nadalje je istakao da mu provjera sposobnosti na pisanom testu nije omogućena na albanskom pismu i da je zbog jezičkih barijera ostvario manje bodova od prvorangirane kandidatkinje Y.Y. po kom osnovu smatra da je diskriminisan.

II ISPITNI POSTUPAK

3. U cilju utvrđivanja pravno relevantnih činjenica i okolnosti, Zaštitnik je, saglasno odredbama člana 35 Zakona o Zaštitniku/ci, pokrenuo postupak i aktom br. 01-173/18-1 od 02.03.2018. godine tražio izjašnjenje na navode iz pritužbe od Uprave za kadrove Crne Gore.

4. Aktom br. 02/1-081/18-4045/2 od 12.03.2018. godine Uprava za kadrove se izjasnila u bitnom navodeći:

- Da je Uprava za kadrove, dana yyyyyy godine, objavila javni oglas za potrebe Zavoda za zapošljavanje Crne Gore, za radna mjesta Savjetnik/ca III u Područnoj jedinici Bijelo Polje i Savjetnik/ca III u Područnoj jedinici Berane;
- Da se za radno mjesto Savjetnik/ca III u Područnoj jedinici Berane, između ostalih, prijavio i kandidat X.X., koji je ispunio uslove predmetnog oglasa i uvršten na listu kandidata koji ispunjavaju uslove oglasa;
- Da je za sve kandidate sa liste, dana xxxxxx godine, sproveden postupak provjere sposobnosti, i to pisani test i usmeni intervju;
- Da je kandidat X.X. zadovoljio u postupku provjere sposobnosti i da je sa ostvarenih 23,38 bodova uvršten kao drugorangirani na rang listi za izbor kandidata;
- Da X.X. nije naznačio u oglasnoj dokumentaciji da mu je maternji jezik albanski, te da se nije obratio usmeno ili pismeno Upravi za kadrove da mu se obezbijedi postupak provjere sposobnosti na maternjem jeziku, odnosno na albanskom jeziku.

Uz izjašnjenje je dostavljena Rang lista za izbor kandidata br. xxxxxxxx od yyyyyyy godine.

III UTVRĐENE ČINJENICE

5. Na osnovu pritužbe, izjašnjenja i dostavljene dokumentacije utvrđene su sljedeće relevantne činjenice:

- Da je Uprava za kadrove objavila javni oglas br. xxxxxxxx od yyyyyyy godine za potrebe Zavoda za zapošljavanje Crne Gore, za radna mjesta: 1. Savjetnik/ca III za profesionalno informisanje, Područna jedinica Bijelo Polje za opštine Bijelo Polje i Mojkovac - Biro rada Bijelo Polje, mjesto rada Bijelo Polje i 2. Savjetnik/ca III u Područnoj jedinici Berane, za opštine Berane, Andrijevica, Plav, Rožaje, Gusinje i Petnjica - Biro rada Gusinje, mjesto rada Gusinje;
- Da se za radno mjesto Savjetnik/ca III u Područnoj jedinici Berane prijavio i kandidat X.X. i našao se na listi kandidata koji ispunjavaju uslove oglasa;
- Da se X.X. na Rang listi za izbor kandidata br. xxxxxxxx od yyyyyyy godine našao na drugom mjestu sa ostvarenim brojem bodova 23.38, a da je prvorangirana kandidatkinja ostvarila 28.87 bodova;
- Da se X.X. o nacionalnoj pripadnosti izjasnio kao Albanac, a prvorangirana kandidatkinja Y.Y. kao Bošnjakinja.

IV RELEVANTNO PRAVO

A. Domaće pravo:

6. Ustav Crne Gore („Službeni list Crne Gore“, br. 1/2007, 38/2013) određuje:

“Crna Gora jemči i štiti prava i slobode.

Prava i slobode su nepovredivi.

Svako je obavezan da poštuje prava i slobode drugih.” (čl. 6)

“Zabranjena je svaka neposredna ili posredna diskriminacija, po bilo kom osnovu.” (čl. 8 st. 1)

Službeni jezik u Crnoj Gori je crnogorski jezik.

Ćirilično i latinično pismo su ravnopravni.

U službenoj upotrebi su i srpski, bosanski, albanski i hrvatski jezik. (čl. 13)

“Prava i slobode ostvaruju se na osnovu Ustava i potvrđenih međunarodnih sporazuma.

Svi su pred zakonom jednaki, bez obzira na bilo kakvu posebnost ili lično svojstvo.” (čl. 17)

„Pripadnicima manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica jemče se prava i slobode koja *mogu* koristiti pojedinačno i u zajednici sa drugima:

3) na upotrebu svog jezika i pisma u privatnoj, javnoj i službenoj upotrebi;

5) da u sredinama sa značajnim učešćem u stanovništvu organi lokalne samouprave, državni i sudski organi vode postupak i na jeziku manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica;

10) na srazmjernu zastupljenost u javnim službama, organima državne vlasti i lokalne samouprave.” (čl. 79 st. 1 tč. 3, 5 i 10)

7. Zakon o zabrani diskriminacije ("Službeni list Crne Gore", br. 046/10, 040/11, 018/14, 042/17) propisuje:

„Zabranjen je svaki oblik diskriminacije, po bilo kom osnovu.

Diskriminacija je svako pravno ili faktičko pravljenje razlike ili nejednako postupanje, odnosno popuštanje postupanja prema jednom licu, odnosno grupi lica u odnosu na druga lica, kao i isključivanje, ograničavanje ili davanje prvenstva nekom licu u odnosu na druga lica, koje se zasniva na rasi, boji kože, nacionalnoj pripadnosti, društvenom ili etničkom porijeklu, vezi sa nekim manjinskim narodom ili manjinskom nacionalnom zajednicom, jeziku, vjeri ili uvjerenju, političkom ili drugom mišljenju, polu, promjeni pola, rodnom identitetu, seksualnoj orijentaciji i/ili interseksualnim karakteristikama, zdravstvenom stanju, invaliditetu, starosnoj dobi, imovnom stanju, bračnom ili porodičnom stanju, pripadnosti grupi ili pretpostavci o pripadnosti grupi, političkoj partiji ili drugoj organizaciji, kao i drugim ličnim svojstvima.” (čl. 2 st. 1 i 2)

8. Zakon o državnim službenicima i namještenicima ("Službeni list Crne Gore", br. 039/11 050/11, 066/12, 034/14, 053/14, 016/16) propisuje:

“Državni službenik, odnosno namještenik zasniva radni odnos na osnovu javnog oglašavanja.

Radna mjesta državnih službenika, odnosno namještenika su, pod jednakim uslovima, dostupna svim kandidatima.

Prilikom izbora kandidata uzimaju se u obzir stručna osposobljenost, znanje, vještine, prethodno radno iskustvo, rezultati ostvareni u radu i rezultati ostvareni u postupku obavezne provjere sposobnosti.” (čl. 10)

“Organ za upravljanje kadrovima, na osnovu blagovremene, potpune i uredne dokumentacije, sačinjava listu kandidata koji ispunjavaju uslove oglasa.” (čl. 41 st. 1)

“Lica sa liste kandidata koja ispunjavaju uslove oglasa podliježu obaveznoj provjeri sposobnosti za vršenje poslova radnog mjesta.

Provjera sposobnosti vrši se putem provjere u pisanom obliku i usmenim intervjuom, a može se obaviti i na drugi odgovarajući način. (čl. 42 st. 1 i 4)

“Na osnovu podataka iz priložene dokumentacije, sprovedene provjere sposobnosti i podataka o stručnim i radnim kvalitetima kandidata, komisija iz člana 42 stav 2 ovog zakona ocjenjuje kandidate sa liste kandidata koji ispunjavaju uslove oglasa primjenom sljedećih kriterijuma:

- stručni i radni kvaliteti;
- rezultati provjere sposobnosti;
- prosječna ocjena i dužina studiranja, odnosno školovanja.” (čl. 43 st. 1)

“Centralna kadrovska evidencija obuhvata podatke o državnim službenicima i namještenicima, i to: ime i prezime, nacionalnost i maternji jezik, adresu i jedinstveni matični broj, kao i druge podatke od značaja za upravljanje kadrovima.” (čl. 152 st. 1)

9. Zakon o manjinskim pravima i slobodama ("Službeni list Republike Crne Gore", br. 031/06, 051/06, 038/07, Službeni list Crne Gore", br. 002/11, 008/11, 031/17) propisuje:

“Manjinski narodi i druge manjinske nacionalne zajednice i njihovi pripadnici imaju pravo na upotrebu svog jezika i pisma.

U jedinicama lokalne samouprave u kojima pripadnici manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica čine većinu ili najmanje 5% stanovništva, prema rezultatima dva posljednja uzastopna popisa, u službenoj upotrebi je i jezik tih manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica.

Službena upotreba jezika manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica, u smislu stava 2 ovog člana, podrazumijeva naročito: korišćenje jezika u upravnom i sudskom postupku i u vođenju upravnog i sudskog postupka, kod izdavanja javnih isprava i vođenje službenih evidencija, na glasačkom listiću i drugom izbornom materijalu i u radu predstavničkih tijela.” (čl. 11 st. 1, 2 i 3)

10. Zakon o Zaštitniku/ci ljudskih prava i sloboda Crne Gore ("Službeni list Crne Gore", br. 42/2011 i 32/2014) propisuje:

“Zaštitnik/ca je institucionalni mehanizam za zaštitu od diskriminacije.

Zaštitnik/ca, uz saglasnost diskriminisanog lica, postupa i preduzima mjere za zaštitu od diskriminacije, u skladu sa ovim zakonom i posebnim zakonom kojim je uređena zabrana diskriminacije.” (čl. 27)

„Nakon završetka ispitivanja povrede ljudskih prava i sloboda Zaštitnik daje mišljenje o tome da li je, na koji način i u kojoj mjeri došlo do povrede ljudskih prava i sloboda.“ (čl. 41 st. 1)

B. Međunarodno pravo:

11. Protokol broj 12 uz Evropsku konvenciju o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda određuje:

1. Uživavanje svih prava određenih zakonom osiguraće se bez diskriminacije po bilo kom osnovu kao što je pol, rasa, boja kože, jezik, vjera, političko ili drugo mišljenje, nacionalno ili socijalno porijeklo, pripadnost nacionalnoj manjini, imovina, rođenje ili drugi status.
2. Niko ne smije biti diskriminisan od strane javnih tijela na bilo kojoj osnovi kako je navedeno u stavu 1. (čl.1)

12. Okvirna konvencija za zaštitu nacionalnih manjina Savjeta Evrope (1994) određuje:

1. Strane ugovornice se obavezuju da će pripadnicima nacionalnih manjina garantovati ravnopravnost pred zakonom i jednaku zakonsku zaštitu. U tom smislu zabranjena je bilo kakva diskriminacija na osnovu pripadnosti nacionalnoj manjini.
2. Strane ugovornice se obavezuju da usvoje, gdje je potrebno, odgovarajuće mjere kako bi u svim oblastima ekonomskog, društvenog, političkog i kulturnog života obezbijedile punu i stvarnu jednakost pripadnika nacionalne manjine i pripadnika većine. U tom pogledu će voditi računa o specifičnim uslovima pripadnika nacionalnih manjina.
3. Mjere usvojene shodno stavu 2. neće se smatrati aktom diskriminacije. (čl. 4)

1. Strane ugovornice se obavezuju da priznaju da svaki pripadnik nacionalne manjine ima pravo da koristi slobodno i bez ometanja svoj manjinski jezik, privatno i javno, usmeno ili pismeno.
2. U oblastima tradicionalno ili znatno naseljenim pripadnicima nacionalnih manjina, ako to ova lica zahtijevaju, ili takav zahtjev odgovara realnim potrebama, strane će u mjeri u kojoj je to moguće nastojati da osiguraju uslove koji bi omogućili upotrebu manjinskog jezika u odnosima između pripadnika nacionalnih manjina i administrativnih organa. (čl. 10 st. 1 i 2)

Strane ugovornice će stvoriti uslove potrebne za djelotvorno učešće pripadnika nacionalnih manjina u kulturnom, društvenom i ekonomskom životu i javnim odnosima, posebno onim koji se na njih odnose. (čl. 15)

13. Zakon o ratifikaciji Evropske povelje o regionalnim ili manjinskim jezicima ("Službeni list SCG - Međunarodni ugovori", br. 018/05) - izvod relevantnih odredbi u vezi sa obavezama Crne Gore:

Član 10

Upravne vlasti i javne službe

1. U okviru administrativnih oblasti države, u kojima broj njenih stanovnika koji koristi regionalne ili manjinske jezike opravdava mere koje su navedene u ovom članu, u skladu sa situacijom sa svakim od tih jezika, države članice, koliko je to god razumno moguće, preuzimaju sledeće obaveze:

a) (iii) da obezbede da oni koji koriste regionalne ili manjinske jezike mogu da podnesu usmene ili pismene predstavke i dobiju odgovor na ovim jezicima; ili

(iv) da obezbede da oni koji koriste regionalne ili manjinske jezike mogu da podnose usmene ili pismene predstavke na ovim jezicima; ili

(v) da obezbede da oni koji koriste regionalne ili manjinske jezike mogu punovažno da podnose dokumente na ovim jezicima;

b) da se učini dostupnim upotreba upravnih tekstova i obrazaca za stanovništvo koje koristi regionalne ili manjinske jezike na tim jezicima ili da se osiguraju dvojezične verzije;

c) da se omogući upravnim vlastima da izrađuju nacрте dokumenata na regionalnim ili manjinskim jezicima.

2. Po pitanju lokalnih i regionalnih vlasti na čijoj teritoriji određeni broj stanovnika koristi regionalne ili manjinske jezike a da je taj broj takav da opravdava dole pomenute mere, države članice preuzimaju obavezu da odobre ili ohrabre:

b) mogućnost za one koji koriste regionalne ili manjinske jezike da podnesu pismene ili usmene predstavke na tim jezicima;

d) da lokalne vlasti objavljuju svoj zvanični dokument na odgovarajućim regionalnim ili manjinskim jezicima;

g) upotrebu, ako je neophodno zajedno sa imenom na zvaničnom jeziku države, tradicionalnih oblika imena mesta na regionalnim ili manjinskim jezicima.

3. Što se tiče javnih službi koje obezbeđuju upravne vlasti ili lica koja deluju u njihovo ime, države članice preduzimaju, u okviru teritorije na kojoj se regionalni ili manjinski jezici koriste, u saglasnosti sa situacijom svakog jezika i koliko je to razumno moguće:

a) da obezbede da će se regionalni ili manjinski jezici koristiti u javnim službama; ili

4. U nameri da se ostvare odredbe sadržane u stavovima 1, 2. i 3. države članice preuzimaju jednu ili više od sledećih obaveza:

a) prevođenje i tumačenje kada je to potrebno;

c) udovoljavanje, koliko je to moguće, zahtevima zaposlenih u javnim službama koji poznaju neki regionalni ili manjinski jezik da budu angažovani na teritorijama na kojima se ovi jezici koriste.

5. Države članice preuzimaju obavezu da dopuste upotrebu i usvajanje porodičnih imena na regionalnim ili manjinskim jezicima, na zahtev onih koji su zainteresovani.

V ZAKLJUČNA OCJENA

14. Činjenično-pravni osnov na koji se oslanja pritužba kvalifikuje djelo kao povredu prava na službenu upotrebu maternjeg jezika (albanskog) u vezi sa pravom na nediskriminatoran tretman po osnovu jezika u postupku provjere sposobnosti po javnom oglasu pred organom za upravljanje kadrovima. Kako se glavni zahtjev pritužbe odnosi na zaštitu od diskriminacije po osnovu jezika, mišljenje Zaštitnika nalazi uporište u materijalnom pravu koje garantuje jednakost u pravima i pred

zakonom bez obzira na lična svojstva pojedinaca i propisima kojima je uređena službena upotreba jezika i pisma.

15. U vezi sa pravnom kvalifikacijom slučaja na koji se u pritužbi ukazuje, Zaštitnik najprije želi podsjetiti da je čl. 13 Ustava Crne Gore određeno da je službeni jezik u Crnoj Gori crnogorski jezik, a da su u službenoj upotrebi i srpski, bosanski, albanski i hrvatski jezik. Ustavna garancija službene upotrebe jezika konkretizovana je Zakonom o manjinskim pravima i slobodama kroz odredbu da je, u jedinicama lokalne samouprave u kojima pripadnici manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica čine većinu ili najmanje 5% stanovništva, prema rezultatima dva posljednja uzastopna popisa, u službenoj upotrebi i jezik tih manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica.

16. Zakonom je dalje uređeno da službena upotreba jezika manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica podrazumijeva naročito: korišćenje jezika u upravnom i sudskom postupku i u vođenju upravnog i sudskog postupka, kod izdavanja javnih isprava i vođenja službenih evidencija, na glasačkom listiću i drugom izbornom materijalu i u radu predstavničkih tijela.

17. I pored činjenice što pozitivno zakonodavstvo u Crnoj Gori ne prepoznaje Zakon o službenoj upotrebi jezika i pisma, nesporno je da se službenom upotrebom jezika i pisama smatra naročito upotreba jezika i pisama u usmenom i pismenom opštenju organa međusobno i sa građanima kao i u vođenju postupka za ostvarivanje i zaštitu prava, dužnosti i odgovornosti građana. Ovakav stav nužno se nameće i iz obaveze neposredne primjene međunarodnih ugovora na koje smo ukazali, u situacijama koje definišu Okvirna konvencija i Povelja o regionalnim ili manjinskim jezicima i u dijelu koji se odnosi na preuzete obaveze po ovim ugovorima.

18. Analogno tome, postupak provjere sposobnosti na koji podnosilac pritužbe ukazuje ima se smatrati postupkom u kojem se „udovoljava, koliko je to moguće, *zahtjevima* zaposlenih u javnim službama koji poznaju neki regionalni ili manjinski jezik da budu angažovani na teritorijama na kojima se ovi jezici koriste“¹, uključujući i postupak zasnivanja radnog odnosa na osnovu javnog oglašavanja, odnosno ocjene kandidata primjenom, između ostalih, i kriterijuma rezultata provjere sposobnosti.

19. Na osnovu utvrđenih činjenica proizilazi da se podnosilac pritužbe sa ostvarenih 23.38 boda našao na drugom mjestu Rang liste za izbor kandidata na radnom mjestu Samostalni/a savjetnik/ca III u Područnoj jedinici Berane, za razliku od prvorangirane kandidatkinje koja je ostvarila 28.87 bodova. Prema dostupnim podacima podnosilac pritužbe se nesporno o svojoj nacionalnoj pripadnosti izjasnio kao Albanac, ali shodno tom identitetskom određenju, nije iskazao potrebu za upotrebom albanskog jezika i pisma kao maternjeg.

20. Kako podnosilac pritužbe nije zahtijevao ispunjenje uslova koji se tiče polaganja testa na albanskom jeziku, to je bio razlog zbog kog organ za upravljanje kadrovima nije našao za shodno da pisani test provjere sposobnosti koncipira na albanskom jeziku i prilagodi ga pismu podnosioca pritužbe, pod oborivom pretpostavkom da kandidat koji konkuriše za rad u državnom organu i postupa u okviru javnih službi može dovoljno dobro da se koristi službenim jezikom u Crnoj Gori. Naglašavamo

¹ Povelja o regionalnim ili manjinskim jezicima Savjeta Evrope, čl.10, st.4, c

da se i ustavna kategorija korišćenja sopstvenog jezika od strane manjina definiše kao mogućnost, te je očigledno da se na ovo pravo kandidat morao pozvati u jednoj od preliminarnih faza koje su prethodile postupku provjere, uključujući čitavo vrijeme od podnošenja prijave pa sve do momenta kada je bilo moguće pripremiti test sa ovom jezičkom varijantom. Sa druge strane, ne dovodi se u pitanje da se podnosilac pritužbe služi crnogorskim jezikom i pismom što se može zaključiti na osnovu ukupno ostvarenog broja bodova evidentiranim na Rang listi za izbor kandidata nakon sprovedenog testa.

21. Sljedeći važan elemenat u postupanju je pravna kvalifikacija procedure, odnosno postupka provjere sposobnosti kandidata kada je jezik u pitanju, koja se bez valjanog zahtjeva ne može vezati niti za jedan od važećih procesnih zakona, na čemu bi se temeljio stav o pravnom sredstvu protiv nezakonito sprovedenog postupka u kojem je kandidat oštećen zbog povrede načela jednakosti, a što je suština njegovog zahtjeva.

22. Zaštitnik podsjeća da radna mjesta državnih službenika, odnosno namještenika, pod jednakim uslovima, moraju biti dostupna svim kandidatima, što, između ostalog, podrazumijeva i jednakost u pogledu korišćenja jezika i pisma i jednakost mogućnosti da se prilikom provjere sposobnosti kandidati izraze na jeziku, pismu, usmeno ili u pisanoj riječi na način koji odgovara njihovim stvarnim i opravdanim zahtjevima. Stoga, odgovornost organa javne vlasti u stvaranju uslova za službenu upotrebu jezika i pisma mora imati za osnov zahtjev građanina koji traži komunikaciju na jeziku i pismu koji razumije.

23. Službena upotreba jezika i pisma manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica izraz je obaveze države da usvoji i primijeni mjere kako bi im obezbijedila punu i stvarnu i suštinsku jednakost u pravima i pred zakonom. S tim u vezi, Zaštitnik podsjeća da je država dužna da, u oblastima tradicionalno ili znatno naseljenim pripadnicima nacionalnih manjina i ako to ova lica zahtijevaju, odnosno zahtjev odgovara realnim potrebama, nastoji da obezbijedi u mjeri u kojoj je to moguće uslove koji bi omogućili upotrebu manjinskog jezika u odnosima između pripadnika nacionalnih manjina i administrativnih organa/organa javne vlasti.

24. Postupanje države suprotno ovom nastojanju ima za posljedicu onemogućavanje manjinskih naroda da djelotvorno učestvuju u postupcima za ostvarivanje i zaštitu prava i na zakonu zasnovanih interesa. Stavljanje pojedinaca u nepovoljan položaj po osnovu jezika i odbijanje stvaranja uslova za upotrebu maternjeg jezika i pisma, tamo gdje je to odraz stvarne potrebe i zahtjeva manjinskih naroda, može da ima za posljedicu kršenje načela jednakosti², što se u konkretnom slučaju ne može prigovoriti. Zaštitnik još jednom ukazuje da je podnosilac pritužbe bio u obavezi da prije provjere sposobnosti kandidata za izbor na oglaseno radno mjesto Upravi za kadrove podnese zahtjev i/ili se izjasni o svom maternjem jeziku, kako bi organ za upravljanje kadrovima, mogao stvoriti pretpostavke za upotrebu albanskog jezika i pisma u postupku testiranja.

25. Konačno, kod činjenice da je podnosilac pritužbe drugorangirani kandidat za izbor na predmetno radno mjesto, starješina organa je bio u obavezi da prilikom donošenja odluke o izboru kandidata, vodi računa o srazmjernoj zastupljenosti pripadnika manjinskih naroda ili drugih manjinskih nacionalnih

² ESLJP, "*Belgijski lingvistički slučaj*", presuda od 23.jula,1968, Serija A, Br. 6, st. 10

zajednica, o rodno balansiranoj zastupljenosti, kao i o zapošljavanju lica sa invaliditetom. U slučaju da podnosilac pritužbe nije zadovoljan odlukom o izboru i razlozima na kojima se ona zasniva, a da bi održao status žrtve nejednakog postupanja i/ili povrede nekog drugog prava, bio je dužan koristiti se svim dostupnim djelotvornim pravnim sredstvima, uključujući i sudsku zaštitu³.

26. Polazeći od utvrđenog u ispitnom postupku i relevantnih izvora prava koji regulišu službenu upotrebu jezika i pisma manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica, a imajući u vidu pravne praznine nastale nedonošenjem zakona o službenoj upotrebi jezika i pisma, Zaštitnik nije mogao utvrditi povredu prava u vezi sa principom jednakosti na koju se u pritužbi ukazuje.

ZAMJENIK ZAŠTITNIKA
LJUDSKIH PRAVA I SLOBODA CRNE GORE

mr Siniša Bjeković

Dostavljeno:

- Podnosiocu pritužbe
- Upravi za kadrove Crne Gore

³ ESLJP, slučaj ***Vuković protiv Crne Gore*** (predstavka br. 18626/11), odluka o dopuštenosti od 27. novembra 2012. godine